

Protokół

13. posiedzenia, 2. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 11. listopada 1890.

Początek o godzinie 11. przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy JO. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz, Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski, Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 125.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Rada dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 12. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Rogoy-skiemu dwudniowego urlopu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Tadeuszowi Romerowi urlopu do końca sesyi sejmowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 11. listopada b. r., które przydzielono następującym komisjom:

Komisji prawniczej l. s. 921, 923, 949, 951.

„ podatkowej l. s. 922, 924, 928.

„ budżetowej l. s. 925, 940, 944, 946, 947, 950, 952, 954, 958, 960.

„ administracyjnej l. s. 926, 930, 931, 932, 933, 938.

„ gminnej l. s. 927.

Komisji przemysłowej l. s. 929, 948.

„ gospodarstwa krajowego l. s. 934, 939, 953.

„ drogowej l. s. 935, 936.

„ sanitarnej l. s. 937.

„ szkolnej l. s. 941, 942, 943, 945, 959, 961.

Przy odczytywaniu petycyi do l. s. 935 gmin powiatu Złoczowskiego, wniesionej przez p. Rożankowskiego, o uznanie drogi Złoczów-Dunajów za krajową i rekonstrukcyę tejże kosztem funduszu krajowego, przemawia p. Rożankowski i wnosi, ażeby komisya drogowa jeszcze w ciągu bieżącej sesyi o tej petycyi sprawę zdała.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rożankowskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o działalności podjętej w celu złagodzenia skutków klęski nieurodzaju, spowodowanego posuchą w roku 1889.

Sprawozdawca poseł Romanowicz wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Struszkiewicza w przedmiocie objęcia na rzecz państwa kolei Karola Ludwika z dniem 1-szym stycznia 1892 roku.

P. Struszkiewicz prostuje omyłkę druku zawartą we wniosku mianowicie: po wyrazach, „co do linii Kraków-Dębica“ zamiast „Dębica“ ma być: „Przemysł“.

Następnie uzasadnia p. Struszkiewicz swój wniosek i pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Struszkiewicza bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania gminie miasta Złoczowa prawa do poboru opłat gminnych od piwa.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem do ustawy:

Ustawa

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zezwoleniu gminie miasta Złoczowa na pobór opłat gminnych od piwa w obręb gminy sprowadzonego lub w niej produkowanego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Złoczowa pozwała się pobierać przez przeciąg lat sześciu począwszy od r 1891 opłatę gminną od piwa w mieście produkowanego lub do gminy sprowadzonego bez względu na jakość napoju od jednego hektolitra po 1 zł. 70 ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty tej obowiązany jest każdy, ktokolwiek piwo dla konsumcyi miejscowej wyrabia lub sprowadza, czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Opłaty te nie mogą obciążać ani produkcji ani też obrotu handlowego w obrębie gminy.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I., II., III. i IV. tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Art. I., II., III. i IV., oraz tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Jagielnicy, Horodence i Kobiernicach, tudzież o szkole uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku we wniosku 4. mianowicie: zamiast cyfry roku 1894 ma być cyfra 1904. Sprawozdawca odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego, dotyczące krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, tudzież krajowej szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowych niestałych posad nauczycieli do nauk elementarnych ogólnie kształcących i przygotowanych przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach, także posady etatowe stałe z płacą roczną 500 zł., dodatkiem aktywalnym 50 zł. i trzema dodatkami pięcioletnimi po 50 zł. każdy, tudzież z prawem do emerytury.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu urządzenie przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Jagielnicy i Horodence ogródków doświadczalnych dla uprawy różnych gatunków tytoniu i wyznacza na ten cel kredyt w wysokości 200 zł.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia umowy z właścicielem Kobiernie o wydzierżawienie dla krajowej niższej szkoły w Kobiernicach folwarku tamże położonego z odpowiednimi budynkami gospodarskimi, tudzież inwentarzem żywym i martwym na lat 14, czyli do końca roku 1904.

5. Sejm przyjmuje do wiadomości projekt założenia krajowej niższej szkoły rolniczej w okręgu Towarzystwa rolniczego gorlicko-krośnieńskojasielskiego, poleca ponownie Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem w celu uzyskania odpowiedniej dotacji ze skarbu państwa na założenie i utrzymanie projektowanej szkoły — i przedłożenie na najbliższej sesji sejmowej odpowiednich wniosków.

6. Sejm uchwała wstawić w budżet krajowy dla szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku na rok 1891 jako wydatek nadzwyczajny:

a) na dokupienie maszyn i narzędzi do uprawy roślin włóknistych kwotę 360 zł.;

b) na zakupno jednej pary koni, uprzęży i najpotrzebniejszych narzędzi do uprawy roli kwotę 440 zł.

7. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na rok 1891 kredyt do wysokości 2.900 zł. na postawienie budynków dla szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku, tudzież na dokupno drugiej pary koni roboczych, a to w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 10. października 1889 l. 43.323 na ten wypadek, gdyby szkoła ta w tej samej realności pozostać miała, którą dzisiaj zajmuje.

8. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamiany pola do użytku szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku oddanego na inne pole, a ewentualnie do zadzierżawienia innego gruntu dla tejże szkoły odpowiedniejszego.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji i oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Klemens Dzieduszycki i Okuniewski.

Przemawia p. Dzieduszycki i zastrzega sobie postawienie dodatkowego wniosku przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Okuniewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Podczas przemówienia p. Romanowicza, przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki i zapowiada poprawkę do punktu 5. wniosków komisji.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustępy 1., 2., 3., 4. wniosków komisji.

Izba uchwała ustępy 1., 2., 3. i 4. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 5. wniosków komisji.

Przemawia p. Klemens Dzieduszycki i stawia następujący wniosek dodatkowy do tego ustępu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, by rokowania o założenie niższej szkoły rolniczej w powiecie stryjskim przyspieszył, postarał się u c. k. Rządu o odpowiednią dotację ze skarbu państwa na założenie i utrzymanie tejże szkoły i przedłożył odpowiednie wnioski Sejmowi na najbliższej sesji sejmowej.

P. Stanisław Stadnicki stawia następujący wniosek:

Sejm uchwała odesłanie wniosku 5. sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego o niższych szkołach rolniczych wraz z rezolucją p. sła Dzieduszyckiego, do komisji gospodarstwa krajowego z poleceniem ponownego zdania sprawy na tej jeszcze sesji.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. Stanisław hr. Stadnicki.

Przemawia p. Jan hr. Tarnowski.

Przemawia p. Klemens hr. Dzieduszycki i przystępuje do wniosku p. Stanisława Stadnickiego.

Przemawia p. Władysław hr. Koziembrodzki.

Przemawia p. Antoniewicz.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji nad ustępem 5. wniosków komisji.

Przemawia zapisany do głosu p. Trzeciecki. Podczas przemówienia p. Trzecieckiego Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Antoniewicz w kwestyi formalnej.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym i poddaje pod głosowanie wniosek p. St. Stadnickiego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Sprawozdawca odczytuje punkty 6., 7. i 8. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie punkty 6., 7. i 8. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie petycji p. Mikołaja Wojciechowskiego, kierownika niższej krajowej szkoły w Kobiernicach o policzenie mu lat służby od dnia 1. Maja 1886 jako dnia objęcia posady.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Panu Mikołajowi Wojciechowskiemu, nauczycielowi fachowemu i kierownikowi kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, licząc lata służby krajowej od dnia 1. maja 1886 r.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku Wydziału krajowego w sprawie podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Jan Gnoiński uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku na stronie 3. sprawozdania a mianowicie: zamiast cyfry 1,620.000 cetnarów liścia, ma być 16.000—20.000 cetnarów.

Następnie odczytuje sprawozdawca wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Kwota 1.200 zł. przeznaczona się do rozporządzenia Towarzystwu dla podniesienia upra-

wy tytoniu w Galicyi jako subwencya na rok 1891 na cele Towarzystwa pod warunkiem, że projekt użycia tej kwoty będzie przedłożony do ocenienia Wydziałowi krajowemu i że Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Towarzystwem gal. gosp. ten projekt zatwierdzi.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył sprawozdanie z użycia powyższej kwoty.

Przemawia p. Kapri i wnosi podwyższenie kwoty przeznaczonej przez komisję w ustępie 1., do sumy 2.000 zł. w. a.

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia p. c. k. komisarz rządowy.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje ustęp 1. wniosku komisji i oświadcza, iż imieniem komisji nie może przyjąć poprawki p. Kaprego.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. wniosku komisji zgodnie z poprawką p. Kaprego.

Następnie uchwała Izba ustęp 2. wniosku komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Maryana Majewskiego, prowizorycznego praktykanta rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam studiorum.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej z powyższej petycji, z następującym wnioskiem :

W załatwieniu petycji do l. s. 565 udziela się Maryanowi Majewskiemu, prowizorycznemu praktykantowi rachunkowemu przy Wydziale krajowym zwolnienie od obowiązku wykazania się ukończeniem VI. klasy szkoły średniej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Stanisława Sobolewskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, o zwolnienie od obowiązku wykazania studyów potrzebnych.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

W załatwieniu petycji do l. s. 601 udziela się Stanisławowi Sobolewskiemu, dyetaryuszowi oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym veniam studiorum.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Karola Hausnera, prowizorycznego konduktora drogi krajowej lwowsko-stojanowskiej oddziału radziechowskiego, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem.

W załatwieniu petycji do l. s. 300 udziela się Karolowi Hausnerowi, prowizorycznemu konduktorowi drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej veniam aetatis.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Fryderyka Franciszka Wojtowicza, prowizorycznego woźnego Wydziału krajowego, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie komisji petycyjnej o powyższej petycji z następującym wnioskiem:

W załatwieniu petycji do l. s. 566 udziela się Fryderykowi Franciszkowi Wojtowiczowi, prowizorycznemu woźnemu przy Wydziale krajowym veniam aetatis.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy Berbeki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 r. (Nr. 59. D. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożądanem będzie dla dobra mieszkańców gminy i obszaru dworskiego Berbeki, aby miejscowość ta z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Busku wyłączoną, a do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kamionce strumiłowej przydzieloną została.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy i obszaru dworskiego Solina z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie, do takiegoż c. k. Sądu w Ustrzykach dolnych.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 r. (Nr. 59. Dz. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla gminy i obszaru dworskiego Solina, aby wyłączono je z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie, a przydzielono do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ustrzykach dolnych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia miejscowości Lipowiec i Majdan Lipowiecki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Glinianach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przemyślanach.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 roku (Nr. 59 Dz. u. p.)

udziela e. k. Rządowi opinię, iż pożytecznym jest dla dobra mieszkańców gmin Lipowiec i Majdan Lipowiecki, aby je wraz z obszarami dworskimi wyłączone z okręgu e. k. Sądu powiatowego w Glinianach a przydzielono do okręgu takiegoż e. k. Sądu w Przemyślanach.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy Magdalówka z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów: Tarnopolskiego i Skałackiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I. Gmina i obszar dworski Magdalówka mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Tarnopolu do okręgu Reprezentacji powiatowej w Skałacie.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia

gminy wraz z obszarem dworskim Soroki z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów w Horodence i Kołomyi.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art I. Gmina i obszar dworski Soroki mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence do okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadze się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego względem przeniesienia gminy i obszaru dworskiego Dżurków z okręgu Reprezentacji powiatowej w Kołomyi, do okręgu Reprezentacji powiatowej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacji powiatów w Horodence i w Kołomyi.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I. Gmina i obszar dworski Dżurków mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kołomyi do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Horodence.

Art. II. Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała w głosowaniu *en bloc* cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890.

Sprawozdawca poseł Dworski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od dnia 1. lipca 1889 do końca czerwca 1890 do wiadomości;

II. poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawach zwolnienia od służby w pospolitem ruszeniu przestrzegał ściśle postanowienia §. 15. ust. 62. lit. A. rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. grudnia 1889 l. 193 dz. p. p.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej co do wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia jeszcze jednej posady sekundaryusza I. klasy w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Czyżewicz uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Ustęp B. „Służba lekarska“ uchwalonego przez Sejm krajowy na posiedzeniu z d. 10. października 1878 roku, etatu posad i płac krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie ma odtąd brzmieć, jak następuje:

B. Służba lekarska:

- a) sześciu prymaryuszów (między nimi profesor położnictwa);
- b) siedmiu sekundaryuszów I klasy;
- c) trzech sekundaryuszów II klasy;
- d) akuszerka;
- e) aptekarz;
- f) prosektor;
- g) chemik.

II. Do budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie Rub. I. poz. 4. wydatków na rok 1891 wstawia się na płacę dla 7 sekundaryuszów I. klasy kwotę czterech tysięcy dwustu zł. (4.200 zł.) zamiast preliminowanej 3.600 zł.

III. Do oddziału chorób zakaźnych w szpitalu św. Łazarza w Krakowie ma być przydzielony 1 sekundaryusz I. klasy, tenże ma mieszkać w szpitalu i być jedynie na tym oddziale użyty, jak długo ten oddział jest obłożony.

IV. Nadzór lekarski nad oddziałem chorób zakaźnych poruczoną być ma kolejno jednemu z prymaryuszów chorób wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje punkt I. z poddziałami a), b), c), d), e), f), g), ustęp II., III. i IV. wniosków komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustępy I, II., III. i IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Szczęsny hr. Koziebrodzki wnosi odłożenie punktu 19. z dzisiejszego porządku dziennego, mianowicie: sprawozdania komisji przemysłowej z przedłożenia Wydziału krajowego, obejmującego czynności w zakresie przemysłu krajowego, (Część I. Organizacja krajowej komisji dla spraw przemysłowych, stypendya, zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe, fundusz przemysłowy), do następnego posiedzenia.

Przemawiają pp. książe Czartoryski p. Antoniewicz i p. Lasocki w kwestyi formalnej.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Goldman również pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Szczęsnego hr. Koziebrodzkiego.

Następuje tedy:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy i obszaru dworskiego w Iwoniczu o uznanie drogi prowadzącej do zakładu zdrojowego w Iwoniczu za drogę krajową.

Sprawozdawca poseł Gustaw Romer odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji drogowej:

Petycję l. s. 64 gminy i obszaru dworskiego w Iwoniczu, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia z poleceniem, aby na rekonstrukcję drogi prowadzącej od gościńca rządowego do zakładu zdrojowego w Iwoniczu, w miarę rozporządzalnych funduszy udzielił bezzwrotnej subwencji do wysokości 75% kosztów pod warunkami, przepisanymi okólnikiem Wydziału krajowego z dnia 22 grudnia 1882, a mianowicie pod warunkiem że miejscowe czynniki pokryją resztę kosztów rekonstrukcji i zabezpieczą nadal utrzymanie drogi w dobrym stanie.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petyciach mieszkańców obrządku rzymsko-katolickiego Buczacza i Nagorzanki o ustanowienie przy 4-klasowej męskiej szkole ludowej w Buczaczu i 4-klasowej żeńskiej szkole ludowej tamże, wreszcie i przy 2-klasowej szkole ludowej w Nagorzance,

osobnego katechety dla dziatwy szkolnej obrządku rz. kat. i osobnego dla dzieci obrządku gr. katolickiego.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji szkolnej w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycyę l. s. 318 i 610 mieszkańców obrządku rz. kat. Buczacza i Nagorzanki o ustanowienie przy 4-klasowej męskiej szkole ludowej w Buczaczu i przy 4-klasowej żeńskiej szkole ludowej tamże, wreszcie i przy 2-klasowej szkole ludowej w Nagorzance, osobnego katechety dla dziatwy szkolnej obrządku rz. kat. i osobnego dla dzieci obrz. gr. kat., odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia w myśl ustawy z d. 1. grudnia 1889 (l. 71. Dz. u. kr. z r 1889)

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Antoniego Goettlicha, dyrektora szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie o przywrócenie mu pensyi, przyznanej dekretem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 20. września 1874 do l. 9.836.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę poruszoną w petycji l. s. 376 Antoniego Göttlicha, dyrektora szkoły wydziałowej żeńskiej w Krakowie, o przywrócenie mu dawniej pobieranej płacy, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał i odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej przedłożył.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Antoniego Błachowskiego i Kazimierza Hollendra w Stanisławowie o przyznanie dodatku na mieszkanie, który mimo uchwały Rady szkolnej zalega.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Petycję l. s. 713 Antoniego Błachowskiego i Kazimierza Hollendra ze Stanisławowa o przy-

znanie dodatku na mieszkanie, który mimo uchwały Rady szkolnej okręgowej zalega, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwala ten wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Leopolda Czernieckiego, emerytowanego nauczyciela kierującego w Brzeżanach o przyznanie mu trzeciego dodatku pięcioletniego lub o podwyższenie dwu dodatków z 30 zł. na 50 zł.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby po porozumieniu się z c. k. Radą szkolną krajową zbadał, czy petycja do l. s. 380 Leopolda Czernieckiego, emerytowanego nauczyciela kierującego w Brzeżanach o podwyższenie dodatków pięcioletnich, a raczej o podwyższenie w drodze łaski pobieranej dotąd emerytury, zasługuje na wyjątkowe uwzględnienie i żeby przedłożył odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Jana Gajewskiego, kierownika 4-klasowej szkoły męskiej w Kętach o przyznanie mu 4-go dodatku pięcioletniego.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycję l. s. 375 Jana Gajewskiego kierownika 4-ro klasowej szkoły męskiej w Kętach o przyznanie mu 4-go dodatku pięcioletniego, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia w myśl istniejących przepisów.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Bazylego Rakowskiego, byłego zastępy nauczyciela ludowego w Jainelnicy, w powiecie stryjskim, o przyznanie mu emerytury po 40-letniej służbie nauczycielskiej.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie w powyższym, przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał okoliczności przytoczone w petycji l. s. 129 Bazylego Rakowskiego i odpowiedni wniosek na najbliższej sesji sejmowej przedłożył.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o petycji Karola Marciaka, byłego kierownika szkoły ludowej w Kańczudze, o wsparcie lub podniesienie pobieranej obecnie emerytury do kwoty 600 zł.

Sprawozdawca poseł Zoll odczytuje sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem komisji:

Petycję l. s. 216 Karola Marciaka, byłego kierownika szkoły ludowej w Kańczudze, o podwyższenie jego emerytury, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do ścisłego zbadania przytoczonych w niej okoliczności i do udzielenia wyniku tego badania Wydziałowi krajowemu, któremu się poleca, iżby następnie w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową odpowiedni wniosek przedłożył na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji Władysława Rudzkiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, o udzielenie uwolnienia od przekroczonego wieku normalnego i obowiązku wykazania się z ukończonej VI. klasy gimnazjalnej;

b) z petycji Stanisława Nowakowskiego, dyetaryusza oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, proszącego o veniam aetatis.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o petycji powyżej pod a) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

W załatwieniu petycji do l. s. 720 Władysławi Rudzkiemu dyetaryuszowi oddziału rachunkowego udziela się veniam aetatis et studiorum.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł ks. Sawa odczytuje sprawozdanie o potycy powyżej pod b) zamieszczonej z następującym wnioskiem komisji:

W załatwieniu petycji do l. s. 719 Stanisławowi Nowakowskiemu dyetaryuszowi oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym udziela się veniam aetatis.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia poseł Męciński i wnosi odstąpienie petycji do l. s. 572 Wydziału powiatowego w Brzesku o zezwolenie na pobór myta na drodze powiatowej Wrzępia-Dołęga, Wydziałowi krajowemu jako komisji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem posła Męcińskiego.

Sekretarz poseł Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację do JE. p. e. k. komisarza rządowego:

Interpelacja

do Jego Ekscelencji e. k. komisarza rządowego.

Zważywszy, że już 30 lat minęło od śmierci ś. p. Hieronima Sadowskiego (²⁵/₂ 1860) który testamentem z dnia 2. czerwca 1854 przeznaczył cały swój majątek ruchomy i nieruchomy na własność fundacji ubogich w Czortkowie; że na interpelację wniesioną w tej sprawie dnia 17 grudnia 1886 odpowiedział e. k. komisarz rządowy, iż urzeczywistnieniu szlachetnych zamiarów fundatora stoją na przeszkodzie jedynie nieukończone wówczas rokowania z konsystorzem arcybiskupim lwowskim obrządku łacińskiego; zważywszy dalej, że z dochodów dóbr majątku fundacyjnego wynoszących około 15.000 zł. rocznie, zebrano kapitał tylko 60.000 zł. do czego w roku bieżącym przybyło drugie tyle indemnizacji za wykupione w dobrach Stary Czortków i Wygnanka prawo propinacji, podpisani zapytują:

Czemu należy przypisać, iż ta fundacja przedstawiająca w dobrach i w gotówce wartość przeszło 400.000 zł. do dziś, zatem w 30 lat po śmierci fundatora nie weszła w życie?

Jan Gnoiński w. r.

Brykczyński, Albin Rayski, Schnell, M. Torosiewicz, Romanowicz, Tyszkiewicz, Mazaraki, W. Gnoiński, Gniewosz, Meciński, Z. Dembowski, Biliński, Tadeusz Langie, M. Rey, Wł. Struszkiewicz, Pilat, Władysław Koziebrodzki.

Marszałek oświadcza, iż interpelację tę udzieli p. e. k. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. St. Jędrzejowicz odczytuje następujący wniosek:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał potrzebę utworzenia wspólnego funduszu emerytalnego dla urzędników Władz autonomicznych powiatowych i gminnych i sprawozdanie w tym przedmiocie Sejmowi na najbliższej sesji przedłożyć.

Lwów dnia 11. listopada 1890.

Jan Gnoiński w. r.
wnioskodawca.

Albin Rayski, J. Męciński, Schnell, Wł. Koziebrodzki, Tyszkiewicz, Brykczyński, Pilat, W. Struszkiewicz, W. Gnoiński, M. Rey, Skałkowski, Z. Dembowski, Romanowicz Biliński, Gniewosz, Mazaraki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 12. listopada b. r. na godzinę 11-tą przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza Stanisława Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 3-ciej po południu.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Teliszewski w. r.

St. Jędrzejowicz w. r.